COUNTY BOROUGH OF BLAENAU GWENT

REPORT TO: **THE CHAIR AND MEMBERS OF THE PWLLGOR CRAFFU BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS**

SUBJECT: **PWLLGOR CRAFFU BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS - DYDD GWENER, 28 IONAWR 2022 DYDD GWENER, 28 IONAWR 2022**

REPORT OF:

PRESENT: S. HEALY (CADEIRYDD)

Councillors M. Cook (Is-gadeirydd)
P. Baldwin
G. A. Davies
J. Millard
M. Moore
J. P. Morgan
G. Paulsen
S. Thomas
J. Holt
J. Hill
J. C. Morgan

WITH:

Liz Thomas (Swyddog)
Michelle Morris (Swyddog)
Andrew Parker (Swyddog)
David Arnold (Swyddog)
Sarah King (Swyddog)

ITEM	SUBJECT	ACTION
No. 1	**CYFIEITHU AR Y PRYD** Dywedwyd na dderbyniwyd unrhyw geisiadau ar gyfer y gwasanaeth cyfieithu ar y pryd.	

No. 2	**YMDDIHEURIADAU** Derbyniwyd yr ymddiheuriadau dilynol am absenoldeb:- Cynghorydd M. Cross Cynghorydd H. Trollope Cynghorydd C. Meredith	
No. 3	**DATGANIADAU BUDDIANT A GODDEFEBAU** Ni adroddwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.	
No. 4	**PWYLLGOR CRAFFU BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS** Rhoddwyd ystyriaeth i gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ym mis Rhagfyr 2021. Mewn ymateb i gais am ddiweddariad ar y cynllun peilot Blynyddoedd Cynnar a thystiolaeth i gefnogi o’r cynllun peilot a gynhaliwyd yn Cwm, dywedwyd y cysylltir â’r swyddog perthnasol i roi diweddariad ar y ddalen weithredu ar gyfer y cyfarfod nesaf. CYTUNODD y Pwyllgor i weithredu fel hyn. CYTUNODD y Pwyllgor, yn amodol ar yr uchod, i gadarnhau’r cofnodion.	
No. 5	**ASESIAD LLESIANT RHANBARTHOL GWENT** Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Rheolwr Gwasanaeth Polisi a Phartneriaethau. Dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth, Polisi a Phartneriaethau fod yr adroddiad yn amlinellu drafft ymgynghori Asesiad Llesiant Rhanbarthol Gwent yn unol ag amserlenni statudol a hysbysodd Aelodau am y broses ymgynghori a’r camau nesaf ar gyfer y drafft Asesiad Llesiant Lleol Gwent. Esboniodd y Rheolwr Gwasanaeth y darperir trosolwg o’r adroddiad ynghyd â’r asesiad a fanylir yn yr atodiad i’r adroddiad. Ar y pwynt hwn, rhoddodd y Swyddog Polisi drosolwg i’r Pwyllgor o’r cwmpas a’r cefndir a fanylir yn yr adroddiad.	

	Ychwanegodd y Rheolwr Gwasanaeth fod y ddogfen a gyflwynwyd yn fersiwn drafft, felly bod bylchau i'w llenwi cyn cwblhau'r asesiad. Rhoddodd y Rheolwr Gwasanaeth, Polisi a Phartneriaethau drosolwg fanwl o ddrafft Asesiad Llesiant Gwent ac amlinellu'r gwaith a wnaed ar draws partneriaethau'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a thynnodd sylw at y meysydd allweddol o effaith, fel sy'n dilyn:- Llesiant Cymdeithasol – Amddifadedd Llesiant Cymdeithasol – Tai Llesiant Cymdeithasol – Iechyd Llesiant Cymdeithasol – Diogelwch y Gymuned Llesiant Cymdeithasol – Addysg Llesiant Cymdeithasol – Trafnidiaeth Ar y pwynt hwn gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau gan Aelodau. Cododd Aelod bryder ynghylch trafnidiaeth gyhoeddus a theimlai y dylai mynediad i drafnidiaeth gyhoeddus fod yn flaenllaw yn yr asesiad hwn. Nododd y Rheolwr Gwasanaeth fod yr wybodaeth a gyflwynwyd yn ddetholiad o faterion o bob rhan o'r rhanbarth ac os y teimlai'r Pwyllgor fod angen ystyried hyn fel ymateb i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Rhanbarthol fel rhan o'r asesiadau terfynol. Dywedodd yr Aelod fod trafnidiaeth yn bwysig tu hwnt yn ein cymunedau a chytunodd fod yr ardal a'r problemau'n gysylltiedig â thrafnidiaeth yn her fawr i bobl. Mae angen i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Rhanbarthol sicrhau fod gwaith yn mynd rhagddo gyda byrddau trafnidiaeth eraill i gydweithio er mwyn datrys y problemau lleol hyn ac ymchwilio cyfleoedd. Ychwanegodd y Rheolwr Gwasanaeth fod meddwl cydlynus yng nghyswllt trafnidiaeth yn hollbwysig a chytunodd i nodi'r sylwadau fel rhan o'r sgwrs gan y Pwyllgor. Ychwanegodd y Swyddog Polisi fod y sleidiau yn rhoi trosolwg lefel uchel a dywedodd fod trafnidiaeth yn rhan o benodau llesiant cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol yr asesiad, felly cytunodd fod angen dull gweithredu cydlynus i daclo'r materion. Aeth y Rheolwr Gwasanaeth ymlaen gyda throsolwg o'r drafft	

	asesiad, fel sy’n dilyn:- Llesiant Economaidd – Incwm Llesiant Economaidd – Cyflogaeth Ni chodwyd unrhyw gwestiynau ar y pwynt hwn, felly symudodd y Rheolwr Gwasanaeth i’r adran nesaf fel sy’n dilyn: Llesiant Economaidd – Cynefinoedd Llesiant Economaidd – Newid Hinsawdd a Risg Llesiant Economaidd – Sero-net a Byw Un Blaned Ni chodwyd unrhyw gwestiynau ar y pwynt hwn, felly aeth y Rheolwr Gwasanaeth ymlaen i’r adran nesaf fel sy’n dilyn: Llesiant Diwylliannol Daeth y Rheolwr Gwasanaeth â’r trosolwg o’r drafft asesiad i ben a nododd yr heriau. Cafodd yr amserlenni eu hamlinellu ymhellach yn nhermau’r broses ymgynghori a dywedwyd y byddai’r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Rhanbarthol yn ystyried canlyniadau’r ymgynghoriad ym mis Chwefror cyn eu cytuno a’u cyhoeddi erbyn 5 Mai 2022. Croesawodd Aelod y drafft Asesiad a chytunodd gyda’r pryderon yng nghylch trafnidiaeth a gofynnodd i’r pryderon hyn gael eu hadlewyrchu yn yr ymateb i’r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Dilynodd trafodaeth am yr heriau trafnidiaeth gyhoeddus ym Mlaenau Gwent. Gobeithid na fyddai Blaenau Gwent ar ei cholled oherwydd y caiff ardaloedd mwy o fewn y rhanbarth eu hystyried yn y drafft Asesiad. Nododd Aelod y byddai prif ardaloedd datblygu economaidd ar hyd ffordd Blaenau’r Cymoedd sy’n cynnwys Blaenau Gwent a byddai’n rhwyddach i gysylltiadau trafnidiaeth mwy i adeiladu’r economi, fodd bynnag mae’r prif feysydd consyrn am yr ardaloedd rhwng trefi a phentrefi. Teimlai Aelod arall fod y Fwrdeistref hon ar ei cholled mewn rhai achosion, felly mae’n bwysig fod cynllunio cydlynol ar gyfer bysus a threnau hyd yn oed yn yr ardaloedd llai. Mae uchelgais i symud pobl ymaith o deithio mewn car, fodd bynnag gallai gymryd cwpl o oriau ddim ond i deithio i dref arall ar drenau a bysus. Os na chaiff y problemau hyn eu trin, byddai pobl yn parhau i deithio mewn car gan ei fod yn cymryd llai o amser.	

	Nododd y Rheolwr Gwasanaeth – Partneriaethau a Pholisi yr heriau ym Mlaenau Gwent a dywedodd, er fod y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wedi symud yn rhanbarthol, bod y Bartneriaeth Llesiant Lleol wedi dod yn ei le. Byddai'r Bartneriaeth yn anelu i fynd i'r afael â'r ardaloedd penodol ar lefel Blaenau Gwent. Gadawodd y Cynghorydd G. Paulsen y cyfarfod ar y pwynt hwn. Cytunodd Aelod arall gyda'r pryderon a wnaed yng nghyswllt trafnidiaeth a nododd sylwadau Aelodau mewn cyfarfod llawn o'r Cyngor sy'n adleisio'r pryderon a godwyd. Nododd y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd, Llywodraethiant a Phartneriaethau y sylwadau ac yn nhermau Blaenau Gwent ar ei cholled, dywedodd fod Blaenau Gwent ar frig nifer o dablau. Dilynodd trafodaeth bellach am greu'r Cydbwyllgorau Corfforedig a fyddai'n dechrau ym mis Mehefin. Byddai'r Cydbwyllgor Corfforedig hwn yn cynnwys ardal De Ddwyrain Cymru ac yn edrych ar gysylltiadau i Gwent. Dywedodd y Pennaeth Llywodraethiant a Phartneriaethau fod angen i bob corff gydweithio i sicrhau fod gwasanaeth trafnidiaeth gyhoeddus integredig gadarn o amgylch Gwent ac o fewn ardaloedd bach. Mae'n hollbwysig fod plant a phobl ifanc yn medru cael mynediad i drafnidiaeth a byddai'n galluogi cenhedloedd hŷn sy'n ynysig i ymweld â threfi agos yn gyfleus. Cyfeiriwyd at y drafodaethau yn y Cyngor llawn a gobeithid y gellid dod rhai o'r agweddau strategol a godwyd. Gadawodd y Cynghorydd J.C. Morgan y cyfarfod ar y pwynt hwn. Nododd Aelod y dull cydweithio ar draws Gwent ac edrychai ymlaen at weld sut y mae'n datblygu. Cytunodd yr Aelod fod yr henoed yn anffodus yn dioddef yn wael o ran bod yn ynysig oherwydd diffyg trafnidiaeth gyhoeddus. Cyfeiriodd yr Aelod at wasanaeth bws Fflecsi sy'n gweithredu o fewn y Fwrdeistref sy'n anodd i'r henoed ei gyrchu a nododd nifer o broblemau a dynnwyd i'w sylw fel Aelod etholedig. Credai'r Aelod y byddai'r gwasanaeth yn fwy effeithlon pe byddai'n fwy hyblyg. Gadawodd y Cynghorydd M. Moore y cyfarfod ar y pwynt hwn.	

	CYTUNODD y Pwyllgor y dylai'r Asesiad gael ei rannu gyda phob Aelod etholedig unwaith y cafodd ei gwblhau. Dymunai'r Pennaeth Llywodraethiant a Phartneriaethau ddiolch i'r Rheolwr Gwasanaeth a'r Swyddog Polisi am yr holl waith a wnaed ar y drafft Asesiad. Datganodd y Cadeirydd ac Aelodau'r Pwyllgor hefyd eu diolch i'r swyddogion. CYTUNODD y Pwyllgor, yn amodol ar yr uchod, i dderbyn yr adroddiad a bod y Pwyllgor Craffu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn rhoi sylwadau penodol ar ddrafft Asesiad Llesiant Gwent i'w ystyried gan Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwent cyn ei gymeradwyo (Opsiwn 2).	